

telæggelsen af de demokratiske spilleregler. Voksen- de kræfter i Europarådet – herunder ikke mindst i den parlamentariske forsamling – føler imidlertid, at EU med de vedvarende forsøg på at gøre menneskeret- tigheder til et EU-anliggende er med til at flytte kompeten- cen over i EU-regi.

Som bekendt er alle 25 EU-medlemslande med i Europarådet. For disse er der derfor ikke noget prak- tisk formål i at gøre menneskeretligheder til et EU-an- liggende. Uanset hvad, vil de være folkeretligt for- pligtede over for menneskeretligheds erklæringen af deres medlemskab af Europarådet. Formålet med at gøre menneskeretlighederne til et EU-anliggende er alene af institutionel karakter og skal ses i forlængelse af de mange forsøg på at udbygge EU's kompetence over medlemmerne. Dette forsøg er særlig tydeligt kommet frem i forbindelse med det fremlagte forslag til forfatning for Europa, hvor EU med artikel 9, stk. 2 ville tiltræde den europæiske konvention til beskyttelse af menneskeretligheder og grundlæggende friheds- rettigheder. Heldigvis er forfatningen efter Nederlan- dens og Frankrigs afvisning af den faldet. Men det formulerede ønske om at tiltræde menneskeret- tighedskonventionen viser dog, i hvilken retning EU- samarbejdet bevæger sig. Umiddelbart kan en sådan tiltrædelse måske synes tiltalende og uproblematisk, men ved et nærmere gennemsyn indeholder forslaget en række problematikker, som i sidste ende vil føre til en svækkelse af menneskeretlighederne:

Tiltrædelse vil medføre, at EU-medlemslandenes forhold til menneskeretlighederne vil overgå fra at være en folkeretlig til en overstatslig forpligtelse, hvor EF-Domstolens umiddelbart eksigible doms- kompetence vil gælde. Herimod står Menneskeret- tighedsdomstolens kompetence, som alene hviler på et folkeretligt grundlag. Der vil således for EU-med- lemslandene klart opstå en fordel ved at anlægge sager om overtrædelser af menneskeretlighedskonventio- nen ved EF-Domstolen snarere end ved Menneskeret- tighedsdomstolen, da sanktionsmulighederne og dommenes styrke vil være stærkere end ved Menne- skeretlighedsdomstolen. Det forekommer illusorisk at antage, at det ikke vil svække Menneskeretligheds- domstolen, når de 25 mest veludviklede og bedst fun- gerende demokratier vil overlade sine menneskeret- tighedsspørgsmål til EF-Domstolen, mens de 21 euro- parådslande, som ikke er medlemmer af EU, alene vil kunne støtte deres ret på Menneskeretlighedsdomsto- len. Ikke alene vil dette skabe to forskellige retssyste- mer for konventionens retspraksis og dommenes

tvangsgennemførelse, men også politisk svække Europarådets arbejde og dermed føre til en svækkelse af menneskeretlighedskontrollen for netop de lande, der har det største behov for monitorering og dialog. På denne baggrund advarer forslagsstillerne om at lade menneskeretlighederne spille en fortsat større rolle i EU-regi.

Der er i dag bred enighed om vigtigheden af at fast- holde dialogen med og monitoreringen af en række af de østeuropæiske lande, og der findes mange eksem- pler på, hvordan den faste dialog mellem Øst- og Vesteuropa har fremmet menneskeretlighederne og disses grundbetingelser i den tidligere sovjetblok. At flytte EU-landenes menneskeretlighedsfokus til EU vil uvægerligt føre til en svækkelse af Europarådets arbejde og dermed også af den positive indsats for og de vedvarende forsøg på at sikre fundamentale rettig- heder i de mange vordende demokratier, særlig i Øst- europa.

Disse bekymringer kom bl.a. frem under et møde i begyndelsen af oktober, hvor EU's justitsministre ud- skød beslutningen om at oprette et nyt menneskerets- agentur som en ny og mere magtfuld erstatning for EUMC. Flere af modstanderlandene har netop angivet bekymring over en svækkelse af Europarådets rolle som årsag til skepsisen. Således har bl.a. Tyskland og Storbritannien fremsat krav om, at det skal bevises, at agenturet udgør en merværdi i forhold til det arbejde, som allerede udføres af Europarådet, ligesom der er blevet afkrævet bevis for, at oprettelsen af agenturet ikke vil føre til en administrativ byrde for medlems- landene, idet der her særlig henses til den foreslåede stigning i agenturets budget i forhold til EUMC's. På udenrigsministerrådsmødet i Luxembourg den 12.-13. juni 2006 var der endvidere uenighed om agenturets kompetence i forhold til søjle 3-retsakter. Der er såle- des en række lande, der i EU-kredsen modarbejder planerne om oprettelse af agenturet. Det er disse lan- de, som Folketinget med vedtagelsen af nærværende beslutningsforslag pålægger regeringen at optage kon- takt med for således i fællesskab at modarbejde pla- nerne om et agentur for grundlæggende rettigheder.

Med vedtagelsen af nærværende beslutningsforslag pålægger Folketinget derfor regeringen at meddele EU-kredsen, at Danmark ud fra ovennævnte betrag- ninger samt de bekymringer, som også andre lande har fremført, modsætter sig oprettelse af et agentur for grundlæggende rettigheder, og at regeringen således forpligtes til i EU-kredsen at modarbejde ethvert initi- ativ, der går i denne retning.